

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. ובגולגולת שיש בה נקב אחד ארוך אפילו יש בה נקבים הרבה מצטרפים למלא מקדה 2
- ב. נקבים שיש בהן חסרון מצטרפין לכאיסר ושאינן בהן חסרון מצטרפין לרובא ... ניטלה הימנה רצועה מצטרפת לכאיסר 2
- ג. בעופא ... מקפלו ומניחו על פי הקנה אם חופה את רוב הקנה טרפה ואם לאו כשרה 4
- ד. נפחתה כדלת ... כדי שיכנס איסר לרחבו 5
- ה. נסדקה ... אפילו לא נשתייר בה אלא משהו למעלה ומשהו למטה כשרה 6
- ו. כל הצואר כולו כשר לשחיטה מטבעת הגדולה עד כנפי ריאה התחתונה ... כל שפושטת צוארה ורועה ובלבד שלא תאנס ... אנסה עצמה ... תיקן 7
- ז. אנס בסימנים ושחט פסולה 11
- ח. ניקב הקנה למטה מן החוזה נידון כריאה 12
- ט. איזהו חוזה זה הרואה את הקרקע למטה עד הצואר למעלה עד הכרס חותך שתי צלעות משתי דפנות אילך ואילך וזהו חוזה הניתן לכהנים 14
- י. ניקב קרום של מוח ... עד דאינקיב תתאה 15
- יא. מוח כל מה שבקדירה נדון כמוח התחיל למשוך נדון כחוט השדרה ומהיכן מתחיל לימשך ... כמיין שני פולין יש ... מן הפולין ולחוץ כלהוין ופולין עצמן ... כלפנים 18
- יב. ניקב הלב לבית חללו ... מה לי חלל גדול מה לי חלל קטן 19
- יג. קנה הלב רב אמר במשהו ... תלתא קני הוו חד פריש לליבא וחד פריש לריאה וחד פריש לכבדא דריאה כריאה דכבדא ככבדא דליבא ... אלא שעל גבי דופני ריאה 21

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

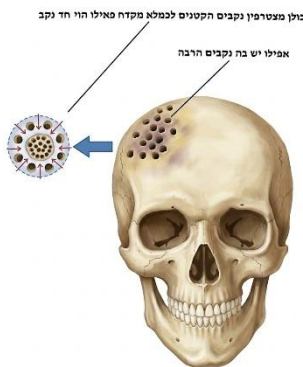
יד. נשבר השדרה ... הוט השדרה שנפסק ברובו ... אין הלכה כרבי יעקב ... רוב עורו 22

טו. נתמרך פסול נתמסמס פסול איזוהי המרכה ואיזוהי המסמסה המרכה כל שנשפך בקיתון מסמסה כל שאינו יכול לעמוד ... אינו יכול לעמוד מפני כבדו ... תיקו 25

טז. נתמוזזו כשר..... 25

דף מה.

א. ובגולגולת שיש בה נקב אחד ארוך אפילו יש בה נקבים הרבה מצטרפים למלא מקדח

עצמות המת שאין¹ עליהם בשר אם נכרת בהן צורת עצמות הרי אלו מטמאין במוגע ובמושא ובאהל כמת שלם שאני קורא בהם עצם אדם, ואלו הן העצמות שהן מטמאין כמת: השדרה והגולגולת ורוב בניינו ורוב מניינו.

הגולגולת כיצד: גלגולת שהיא שלימה הרי היא כמת ואם חסרה כסלע הרי היא כשאר העצמות.

היו בה נקבים קטנים כולם מצטרפין לכסלע.

ב. נקבים שיש בהן חסרון מצטרפין לכאיסר ושאינן בהן חסרון מצטרפין לרובא ... ניטלה הימנה רצועה מצטרפת לכאיסר

¹ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ב הלכה ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר לעיל דף מב. שהגרגרת כלומר קנה הנשימה – הוא² חלול מתוכו ועורו עב מלמעלה, ומלמטה לצד הצואר אינו אלא קרום דק³, ואם נפסק רוב חללה⁴ במקום הראוי לשחיטה⁵ או למעלה לצד הראש אפילו שלא במקום שחיטה⁶ טריפה, אבל אם לא נפסק רוב חללה אף על פי שהוא רוב הקיפה אם תצרף עמו עובי העור כשירה. ולמטה ממקום שחיטה נקיבתו במשהו⁷

ואם ניקב נקב מפולש⁸ אפילו יש בו חסרון, בבהמה כל זמן שאין בנקב כאיסור כשרה ואם חסרה כאיסר טריפה. ובעוף הכל לפי קטנו.

ואם ניקבה נקב ארוך שיש בו חסרון כגון שנטלה ממנו רצועה קטנה לארכה, משערין אם היו מעגלין אותה הרצועה הוה כרוחב עגול איסר טריפה, ואם לאו כשרה.

² שו"ע ונו"כ לד א

³ שאינה אסורה עד שיפסק רוב החלל ועובי דופן הקנה אינו משלים לרוב הכי איתא בש"ס ופוסקים. ש"ך שם א

⁴ והא דלעיל בסי' כ"ד סט"ו וט"ז בעיקור אפילו לא נשאר אלא מעוטו מחובר במקום אחד כשר התם היינו שלא נעקר הסימן אלא ממקום חבורו בלחי אבל הכא שהקלוקל בגוף הסימן ברובא מיטרפא. ש"ך ב

⁵ דעת הב"ח דלהרמב"ם אם נפסקה הגרגרת ברובא ולא נשחטה לא הוי אלא טריפה מהיים וכשנשחטה הוי נבלה וז"א כמ"ש בסימן ל"ג ס"ק ד' ע"ש. ש"ך ג

⁶ והנה אם נפסק הקנה ברוב חללה אף בלא רוב עובי, כגון מלמטה למעלה, הוא ודאי נבלה. ולגבי שחיטה מדייק התב"ש מהרשב"א והרי"ו דצריכין נמי רוב עובי. הגם דמה שכתב בסי' כ"א [ס"ק ג] דהא דמיטרף ברוב חללה היינו לחומרא, אינו כן, דלאו מחמת חומרא הוא אלא בודאי נטרף ברוב זה לבד, מ"מ יכול להיות דגבי שחיטה צריכין לשחוט שניהם, כיון דדרך שחיטה היא מלמעלה למטה, ושם א"א להיות רוב חללה בלא רוב עובי, אולי הקפידה התורה שיהא דוקא רוב שניהם, אבל בודאי גם ברוב חללה לבד הוא נמי ודאי נבלה. והא דנקט המחבר סתם "אסורה", משום דכלל שניהם ביחד מקום שחיטה ולמעלה מזה, ושם אינו אלא טריפה, על כן נקט סתם אסורה, ויש מי שהוא נבלה ויש מי שהוא רק טריפה כמו דאמרינן בגמרא [לב ב] אלו אסורות קתני כו' יד יהודה קצר א

⁷ ט"ז א, ש"ך ב

⁸ שו"ע ונו"כ שם ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

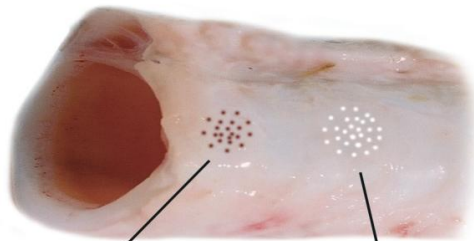
הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ואם ניקבה⁹ סביב הקיפה נקבים דקים סמוכים זה אצל זה כנקבי הנפה, ואין בהן חסרון ואין בין נקב לנקב כמלא נקב, אז אפילו השלם שביניהם נחשב כנקוב ומצטרף לרובו, שאם השלם שבין הנקבים והנקבים יחד הוּו כנגד רוב חללה טריפה.

אבל אם יש בין נקב לנקב כמלא נקב אין מה שביניהם מצטרף אלא הנקבים בלבד הוא שמצטרפים לכשיעור, ודוקא סביב הקיפה, אבל אם הנקבים לאורכה הוי דינא כמו נסדקת לארכה דלקמן דלא גרע מפסיקת הגרגרת.

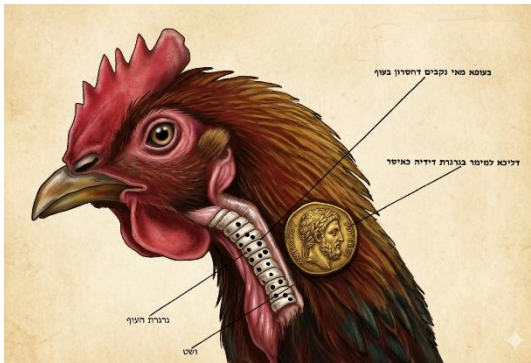

נקבים שאין בהם חסרון

נקבים שיש בהם חסרון

והני מילי כשאין בנקבים חסרון, אבל אם יש בהם חסרון בין הם לארכה בין הם סביב הקיפה, אם הם סמוכים זה לזה שאין בין נקב לנקב כמלא נקב, אז גם השלם שביניהם מצטרף לכאיסר.

ג. בעופא ... מקפלו ומניחו על פי הקנה אם חופה את רוב הקנה טרפה ואם לאו כשרה

ובעוף דחיותו¹⁰ מועט בנקבים שיש בהם חסרון¹¹ אין שיעורו כאיסר, אלא חותך מקום המנוקב ומשימה על פי חלל הקנה, אם יש באותה חתיכה לכסות רוב של

⁹ שו"ע ונו"כ שם ג

¹⁰ שו"ע ונו"כ שם ד

¹¹ פי' נקבים שיש בהן חסרון דשיעורן כבהמה כאיסר ובעוף דליכא בגרגרת דידיה כאיסר ואם נשער לפי ערך שיעור איסר כבהמה א"כ יהיה קטן מאד שיעור חסרונו דכשנצטרף ג"כ השלם שביניהם יהי' בזה חומרא גדולה הלכך שיעורו באם חופה כו' אבל בנקבים שאין בהן חסרון דבעינן שיהו עומדים בהיקף הגרגרת אין

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

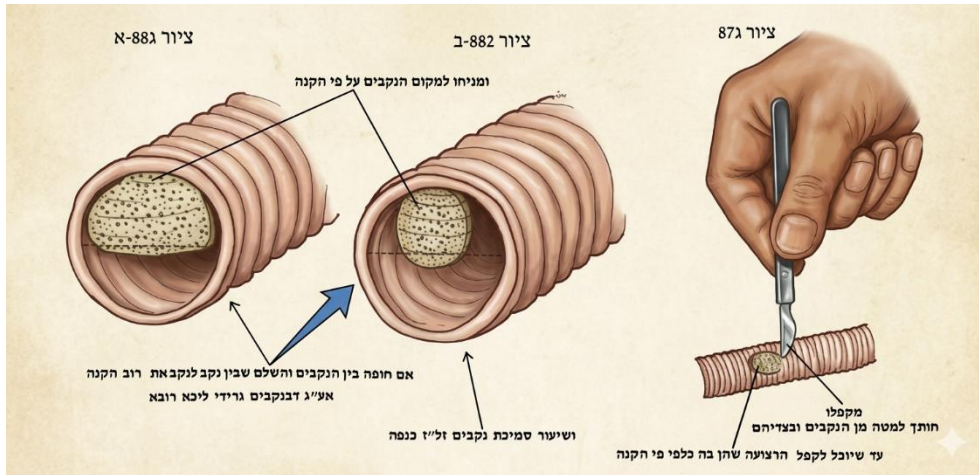
הלכות הדף היומי

מסכת חולין

חלל הקנה הנקוב ממנה עם השלם¹² שבין הנקבים טריפה, ואם לאו כשרה.

ועכשיו שאין אנו בקיאים ברוחב איסר כמה הוי אנו משערין¹³ הכל ברוחב חלל הקנה. וגם בבהמה אנו משערין כן שאם הנקבים שביניהם חופה רוב חלל פי הקנה טריפה. וכן בנקיבת נקב ארוך משערין חסרון הרצועה גם

בשיעור זה.

ד. נפחתה כדלת ... כדי שיכנס איסר לרחבו

חילוק בין בהמה לעוף דלעולם מצטרפים כל חד וחד רוב היקף נגירת דידיה כ"כ הרא"ש ורבינו ירוחם. ש"ך ז

¹² אבל באין בהן חסרון אז אין מצטרף השלם שביניהם וכמ"ש בס"ק ו' ומשערין גם בעוף ברוב היקף קנה דידיה. ש"ך ח

¹³ רמ"א שם א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אם נפחתה הגרגרת¹⁴ כמו דלת שלא ניטל הפחת אלא תלוי ועומד וזקוף שם כדלת על פי הארובה, אם הפחת הוא כאיסר מצומצם כשירה, ואם הוא גדול כדי שיכניס ויצא בו איסר טריפה, וזה יתר מכאיסר שכיון שהדלת

סותם הנקב אינו מטריף בכאיסר מצומצם אלא ביותר מעט ודלדין אין נ"מ דלא ידעינן שיעורא דאיסר גם בנפחתה משערין באם חופה בין בבהמה בין בעוף¹⁵.

ואם ניקבה¹⁶ נקב מפולש משני צדדיה¹⁷, אף על פי שאין בנקב אלא כדי שיכניס בו איסר לרחבו, דהיינו רוחב הנקב כעובי איסר טריפה, שכיון שניקבה משני צדדין נטרף בשיעור קטן כזה.

**ה. נסדקה ... אפילו לא נשתייר בה אלא משהו למעלה
ומשהו למטה כשרה**

¹⁴ שו"ע ונו"כ שם ה

¹⁵ ש"ך שם י

¹⁶ שו"ע ונו"כ שם ו

¹⁷ מדברי הרי"ף והרמב"ם נראה דבעוף מיירי וכמבואר בב"י, אבל הש"ך כתב דגם בבהמה דינא הכי לדידהו דאם נקבה נקב מפולש משני צדדים משערין כעובי איסור, אלא שבאו לפרש דלא נימא דוקא בבהמה אבל בעוף שיעורו באם חופה שהוא קטן משני עובי איסור וכמ"ש הכ"מ ספ"ג מה"ש דאם חופה קטן משיעורא דשני עובי איסור, אלא אף בעופא אין אומרים אם חופה אלא כדי שיכניס עובי איסור לרחבו בשני הנקבים וה"ה בבהמה נמי דאם נפחתה משערין כדי שיכניס איסור כעובי כשני הנקבים המפולשים, וכן מוכח מדברי הטור דלדברי הרי"ף והרמב"ם נמי דינא הכי עכ"ל הש"ך. ולדידן דאין אנו בקיאים לשיער בשיעור קטן כזה אם נקבה נקב מפולש משני צדדיה בין בעוף ובין בבהמה מטריפין בכל ענין.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

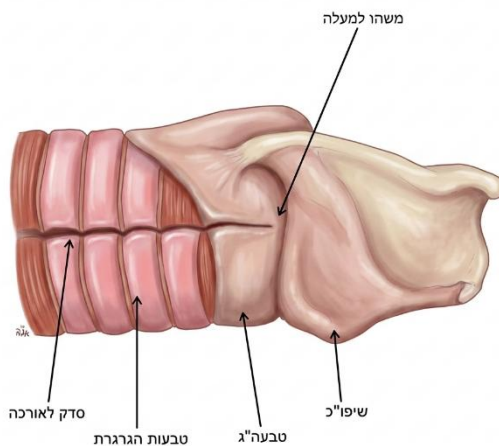
הלכות הדף היומי

מסכת חולין

נסדקה לאורכה¹⁸ ולא נשתייר ממנה שלם כלום טריפה, ואם נשאר ממנה כל שהוא למעלה ולמטה כשרה, מפני שכל מה שהצואר נמשך הסדק סוגר והולך ומתרבק וחוזר ומתרפא,

י"א בשויר של מעלה לצד הראש אין חילוק בין אם הוא במקום שחיטה אם לאו, דכיון דשם דינו כמו במקום שחיטה עצמה שאינו נפסל אלא בפסיקת הרוב גם הוא מסייע להכשיר בנשתייר משהו. וי"א¹⁹ שאפילו אם נשאר למעלה כ"ש במקום שאינו ראוי לשחיטה דהינו למעלה מטבעת הגדולה לא מהני ואסור ובעי שויר למטה מטבעת גדולה.

ו. כל הצואר כולו כשר לשחיטה מטבעת הגדולה עד כנפי ריאה התחתונה ... כל שפושטת צוארה ורועה ובלבד שלא תאנס ... אנסה עצמה ... תיקו

כבר התבאר לעיל דף יט. הגרגרת עשויה²⁰ טבעות טבעות מראשה לסופה, וקרום בתוך הטבעת מכסה אותה מבפנים. בין כל חוליא וחוליא טבעת וטבעת חוליא אחת קטנה משתייהן ורכה, והיא נקראת בר חוליא.

¹⁸ שו"ע ונו"כ שם ז

¹⁹ דעת מהרש"ל שם דאפי' למעלה מטבעת הגדולה לא מהני שויר. ש"ך יג

²⁰ מאירי חולין יח א. ועי' רמב"ם שחיטה פ"ג הכ"ה: כל הקנה חוליות חוליות הוא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כל הטבעות חוץ מהעליונה אינן מקיפות את כל הקנה אלא את רובו, שאינן טבעות שלמות וגמורות, אלא רצועת בשר בעין קרום חזק הולכת לארכו של קנה אחורי הגרגרת לצד העורף ומחברת ראשי הטבעות, שבה מתאחזים ראשי העיגולים מכאן ומכאן, ואין עובי העיגולים נכנס לתוך אותה רצועה. דופן הקנה עב מלמעלה ולצד הצואר אינו אלא קרום דק²¹, היינו שלצד העור הוא עב ולצד המפרקת הוא דק.

הטבעת העליונה, לצד הראש, מקפת את כל הקנה, והיא טבעת גמורה, ורחבה יותר מן האחרות²². טבעת זו, בניגוד לשאר הטבעות, היא דקה יותר לצד עור בית השחיטה אף על פי שהיא עבה שם יותר משאר הטבעות ועבה יותר לצד המפרקת.

בעוף אין טבעת גדולה, וכל הטבעות שוות שמקיפות את כל הקנה, אלא שלצד המפרקת הטבעות דקות יותר מצד העור²³.

למעלה מטבעת הראשונה כלפי הפה יש עיגול אחר והוא סחוס לבן ככובע בצורת משולש, למעלה מן הקנה, ומאמצעיתו ולמעלה מתאלכסן ונעשה מחודד בראשו בעין קולמוס, ונקרא שיפוי כובע, ופתח של קנה כעלה הדם, והוא לשון בשר מונח עליו ונאחז בחדוד זה לסתום הקנה בשעה שהיא אוכלת ונפתח כשיוצא הקול.

וכמין שני חטים מונחים על הכובע בסוף השיפוי כלפי הגוף והם כשני גרעינים של בשר עשויים כמו פולים ונמשכים בתוך הקנה ביותר מכדי שיעור השיפוי ומתפשטים בתחום הכובע.

כשהבהמה אוכלת והולכת שחוח, החטים הם בתוך הטבעת הגדולה ונכפפים לתוכה, אבל כשפושטת הצואר בעת שחיטה כסדר הנשחטים, מושכת החטים למעלה לצד שיפוי הכובע ולצד הראש ואז הם למעלה מהטבעת.

²¹ רש"י להלן מד: ד"ה רוב עוביה ועיין ש"ך יו"ד לא א ושפ"ד שם

²² דעת תורה סי' כ ס"ק א

²³ זבה שמואל סי' ג ואהל יצחק סי' ב ומנחת הזבח כלל יב עשרון ס"ק ח תב"ש סי' כא ס"ק ג, ועי' מנחת הזבח מהדו"ת סי' כא ס"ק ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

קיימא לן הלכה למשה מסיני²⁴ שמקום השחיטה בצואר²⁵, והוא שישחוט הסימנים כלומר קנה וושט. ומקומה בקנה לצד הראש בין בבהמה וחיה בין בעוף, הוא משיפוי כובע ולמטה והוא קודם שיתחיל הכובע לשפע ולעלות²⁶.

בסוף הקנה למעלה יש בתוך²⁷ הטבעת הגדולה²⁸ שני גרגרים כמו בשר ונקראים חיטים²⁹, ואם שחט בתוך החיטים ושייר מהם כל שהוא למעלה לצד הראש כשירה³⁰, שהרי שחט משיפוי כובע ולמטה.

²⁴ שו"ע ונו"כ יו"ד כ א

²⁵ וכ' בפרמ"ג בפתיחה להלכות שחיטה וז"ל מעם מצוה זו של שחיטה מן הצואר הביא הא"ר בשם ס' החינוך הרוב דם יוצא מצוואר כדי שיצא הדם וכו' אמנם כבר כ' הפוסקים שאין ליתן מעם על שום מצוה וכן הוא בהלכות שחיטה ואף שבקצת ספרים נמצאים טעמים אין להשגיח עליהם עכ"ל.

²⁶ ז"ל כל בו בשם הרב הברצלוני ענין שיפוי כובע הוא שע"פ הטבעת הגדולה יש שם בשר ופי הבשר עשוי חטים ועל אותן חטים כיסוי שדומה לעלה של הדם ועליה עצם אחד מטבעת הגדולה ומכסה סביב זה הבשר כמו כובע ובאמצע זה העצם יש שיפוי אחד בנוף העצם ונקרא שיפוי כובע ואמרו רבנן משיפוי כובע ולמטה כשירה שהוא כמו אצבע למעלה מטבעת הגדולה עכ"ל. מ"ז שם א

²⁷ כרתי שם א עתב"ש ס"ק ד' ושמ"ח סעי' ב' שכ' דמ"ש בש"ע בתוך הוא לאו דוקא אלא דר"ל שלמעלה בקנה יש טבעת גדולה ולמעלה ממנה יש שני גרגרים בעין חטים ובסיום החטין למעלה מתחיל הקנה לשפע ולהתקצר ככובע על הראש ואם שחט והשאיר משהו מהחטין ולמעלה ה"ז למטה משיפוי כובע אבל אינו ר"ל החטין הן בתוך הטבעת הגדולה עיין שם ועי' בהגהות אמרי ברוך על השי"ך ס"ק א' שכ' דמ"ש במחבר טבעת הגדולה היינו העצם שלמעלה מן הקנה ונקרא ג"כ טבעת הגדולה אבל אין זה הטבעת הגדולה שבקנה כי הוא למעלה ממנו עיין שם ועי' בס' בית דוד על המשניות ובס' שושנים לדוד על המשניות חולין פרק א' משנה ג' מה שכתבו באריכות בזה

²⁸ דרכי תשובה שם כ' בבית אברהם בש"ז ס"ק א' דמ"ש נקראת גדולה על שם שהיא עליונה לכל הטבעות שאין טבעת למעלה הימנה וגם נשתנה מכל הטבעות שכולן אינם שלימות רק שיש להם קצת בשר בסופן אצל הוושט המחבר ראשי הטבעות וזאת היא שלימה ותם ומקיף את הלל הקנה עיין שם (ועי' פירש"י חולין דף י"ח ע"ב בד"ה השוחט ובד"ה ר' יוסי) ועי' מנהג"ב כלל י"ב בעשרון ס"ק ב' מ"ש בזה וכי' שיש עוד כמה שינויים בין טבעת זו לשאר הטבעות וכי' שם בס"ק ח' דכל זה הוא רק בבהמה וחיה אבל העוף אין לו טבעת הגדולה דכל הטבעות שוין הן שמקיפין את כל הקנה עיין שם:

²⁹ עי' בשו"ת זקן אהרן ס"י קצ"ד שנכתב עם החטין שאמרו הם כדמות שני שקדים קטנים שבראש הקנה והם הנראין בחוץ או אם הם חטים אחרים בתוך הקנה הוין מאלו הב' הנראים בפי הטבעת עיין שם ועי' במ"ז ס"ק א' שכ' מהכנה"ג דענין חטין הללו אין אנו בקיאים והפשנו והקרנו מבודקים בקיאים ואמרו שלא הגיעו עד תכליתן עכ"ל ועי' בס' ערך השלחן הנדפס מחדש בהידושו לס"י זה שכ' בזה וז"ל ולבאר הענין תדע דבראש הקנה והוא השיפוע כובע אשר ממעל לטבעת הגדולה נמצאים ג' חלקים תנודיים קטנים דהיינו ב' תנודים יוצאים מפנימיותה של הטבעת הגדולה מב' צדי' למעלה לצד הלשון מחוברים ע"י עור וטבעת הגדולה בפנימיותה ונמצאים בהם וורידין שונים והם ב' הגרגרים שזכר המחבר הנקראים חטים [ארי"ט האנא"י דע"ש] או [גוטטאלע"ש] ועליהם מלמעלה קבוע עור כמו תנוד בסוף הלשון סמוך לתורבין הוושט רחב בצד חיבורו לטבעת הגדולה ובצדו השני הולך וחד ככף והוא עלה של הדם שזכר המ"ז עכ"ל.

³⁰ דהך שיעור של טבעת הגדולה הוא להרחקה מחמת חשש תקלה ובהפסד מרובה יש (להלק) [להקל] ע"כ. מ"ז ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

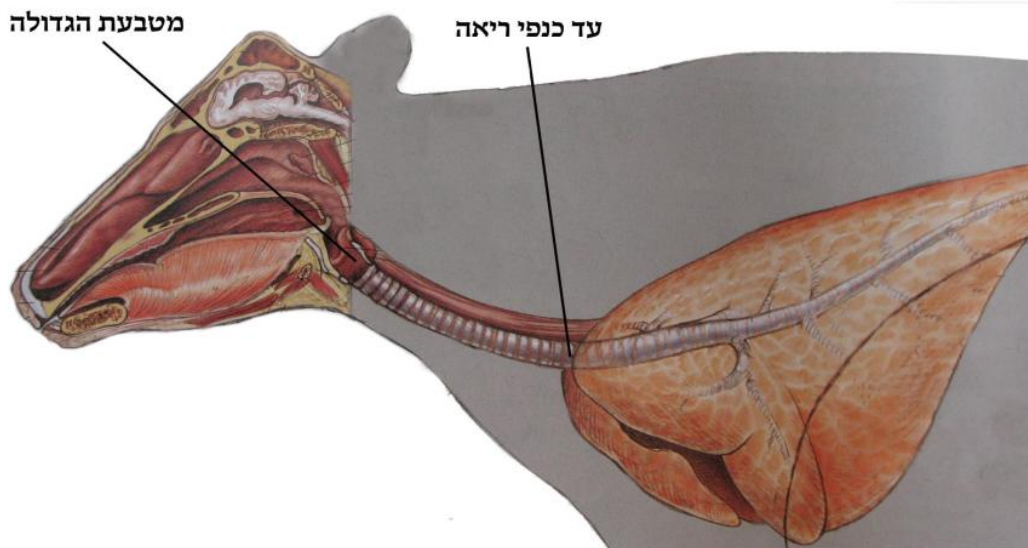
הלכות הדף היומי

מסכת חולין

וכל זה בדיעבד, אבל לכתחלה יזהר שישחוט גם למטה מטבעת הגדולה, ואין צריך לומר שיזהר לשחוט למטה משני הגרגרים האלו, שלא יגע בהם כלל אלא יניחם כולם לצד הראש. וי"א שאין להכשיר למעלה מטבעת הגדולה, וכן עיקר ויש להקל בהפסד מרובה³¹.

אם לא שייר מהם כלום לצד הראש אלא שחט למעלה מהם הרי זו מוגרמת ופסולה,

למטה בקנה בבהמה וחיה מקום השחיטה הוא, עד מקום שמגיע ראש כנף האונה העליונה בצד שמאל³², כי היא עולה למעלה מן אונה ימנית כשנופחין אותה ועולה למעלה, וסימנם בחוץ הוא כל אורך הצואר כשתמשוך הבהמה

³¹ בש"ך שם ודעת מהרי"ו נראה שלא להכשיר למעלה מטבעת הגדולה וכ"כ מהרי"ל וכן הוא בהגהות מהרי"ו וכ"כ האגור ע"ש שחיטת אשכנזים ושכן ראה נוהג מורו אביו ז"ל וכ"כ מהרש"ל בהגהותיו לשחיטות שאין אנו נוהגים להכשיר כלל למעלה מטבעת הגדולה מחמת חשש תקלות וכן הוא בשחיטות האחרונים ואף על פי שבב"ח תמה דהלא מבואר בפ"ק דחולין דכשר ולפע"ד דיצא להם כן מעוברא דמוגרמת בפ' הגזול (דף צ"ט ע"ב) משמע שם דמפני ע"ה יש להחמיר שלא להכשיר למעלה מטבעת הגדולה וכדאיתא בתוס' שם ע"ש מיהו מסיק בב"ח דבמקום הפסד מרובה וכה"ג יש לפסוק כמ"ש המחבר וכן פסק מהרש"ל בשחיטות:

³² ש"ך (ס"ק ב') ופר"ח (ס"ק ג') בשם הגהות מיימוני דפוס קושטא פ"א ה"ז הובא בב"י כ"ו ע"א ד"ה ומ"ש רבינו עד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

צוארה לרעות כדרכה, ולא שתאנוס עצמה לפשוט צוארה יותר ממה שרגילה לעשות כשהיא רועה בריוח מבלי אונס, ואף על פי שהקנה יורד עוד משם ולמטה עד הריאה, הלכה למשה מסיני הוא ששם אינו מקום שחיטה, הלכך אם אנס ומשך הקנה למעלה ושחטו שם שחיטתו פסולה³³, ובעוף מקום שחיטה בקנה עד הגוף.

ולהלן יבואר שאנו אין בקיאיין כל כך בשיעורין, לפיכך קיימא לן דמצות שחיטה לכתחילה הוא לשחוט באמצע הצואר.

ויש נוהגין³⁴ לכפוף אוזן הבהמה או החיה לנגד הצוואר, ובמקום סיומו שם שוחטין, ובמקום שנהגו כן אין לבטל מנהגן.

ז. אנס בסימנים ושחט פסולה

אנס אדם ומשך סימני הבהמה ושחט מעבר למקום השחיטה שמגיע בלא אונס הרי זו נבילה.³⁵

³³ והרי זה ספק נבילה (רמב"ם פ"א ה"ח), ואם אנסה אדם נראה מרמב"ם (שם) דגם כן ספק, ופר"ח (ס"ק ד') כתב ודאי.

³⁴ שמח א שם

³⁵ בנמרא דף מ"ה (ע"א) אמרינן כל שפושטת צואר ורועה בלבד שלא תאנס, פירש רש"י (ד"ה שלא תאנס) על ידי אדם. ובעי הגמרא אנסה עצמה מהו, תיקו. וקאמר רבי יוחנן וריש לקיש נפק מילתא מבינייהו אנס בסימנים ושחט פסול עכ"ל. וכתב הפר"ח (ס"ק ד') מזה משמע דכל ספק באיבעיא הוא באנסה עצמה, אבל אנסה אדם ודאי פסול, והרמב"ם בפרק א' מהלכות שחיטה (ה"ח) כללן בחד אנסה עצמה או אנס אדם הסימנים, ושחט, הרי זו ספק נבילה ע"כ, והשיג הפר"ח דאנס אדם אינו בכלל ספק. ונראה דסבירא ליה לרמב"ם ודאי אם אנס כל כך בסימנים להוציאן כמו שהיה הבהמה מוציאה אם אנסה עצמה, ודאי דכשר, דמאי שנא הוא ומאי שנא בהמה. רק אם הוציא ביותר, בזו ודאי פסול. וזהו אצלינו ספק דלא נודע אולי הבהמה היה מוציאה באונסה או לא, ולכך כללהו רמב"ם בחד. פלתי כ ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

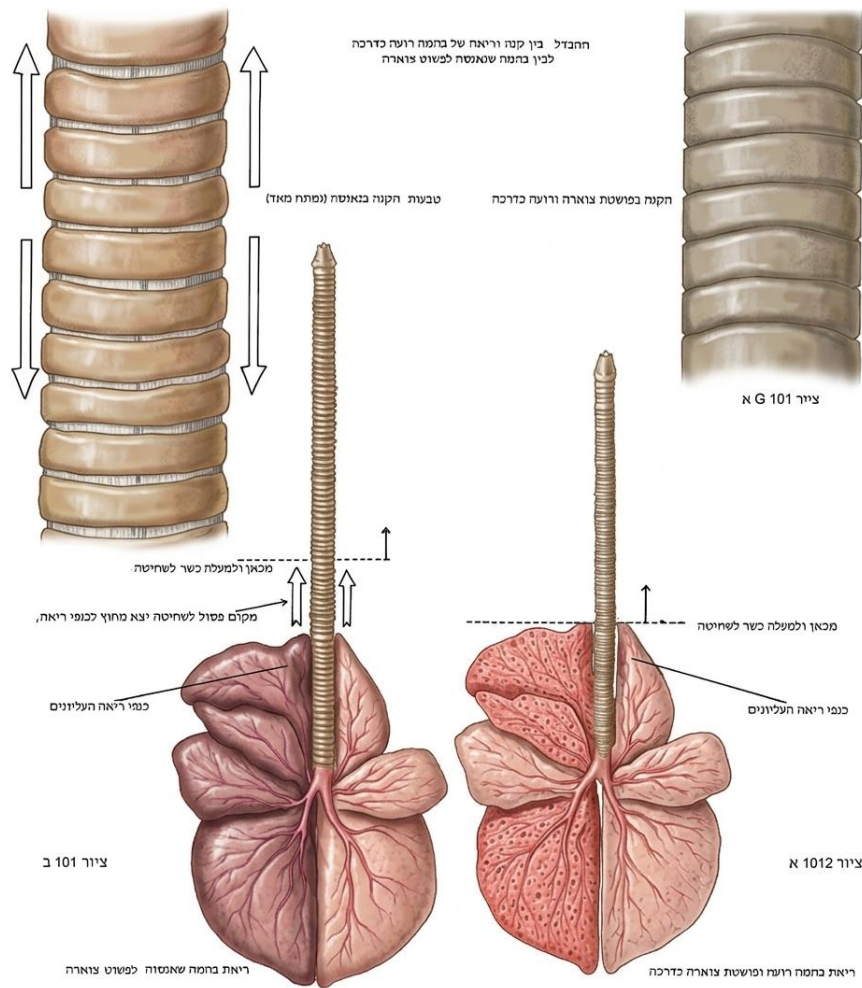
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

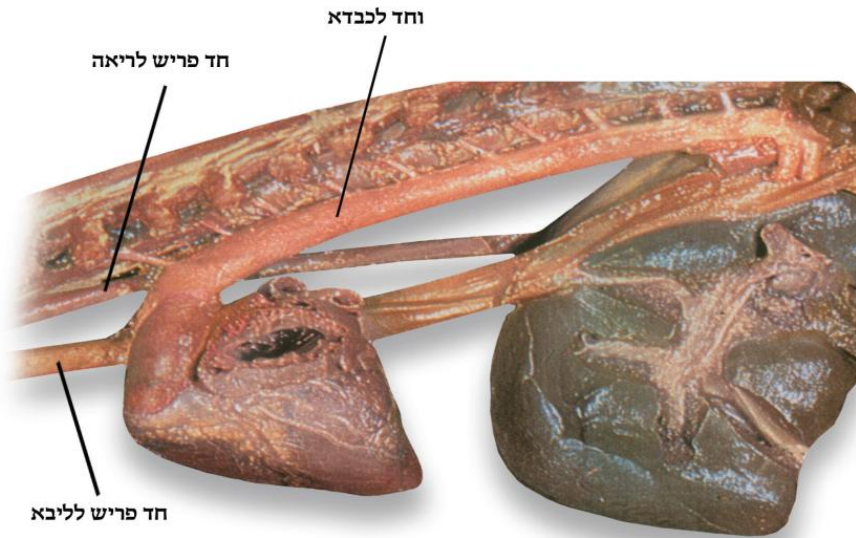
ח. ניקב הקנה למטה מן החזה נידון כריאה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748
 להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

הקנה בסופו³⁶ משנכנס תחת החזה נראה כמתפצל ומשם יפרד והיה לשלשה ראשים, האחד נוטה ללב³⁷ והאחד לכבד³⁸ והאחד לריאה ושלתן נקובתן במשהו אולם הקנה עצמו ממשיך לריאה ושאר הרנים דבוקים אלי³⁹.

³⁶ שו"ע ונו"כ ל"ד י

³⁷ והוא המזרק הגדול שיוצא ממנו לריאה

³⁸ היינו המזרק הגדול שבכבד והוא נקרא סמפוניא רבה דכבדא

³⁹ וגם כוונת הטור והש"ע י"ל דאין כוונתם שמהקנה הנכנס בתוך הריאה מתפצל ללב ולכבד אלא לפי שהמזרקים שהלב והכבד תלויים בהם המה כדבוקים להקנה לכן נראה כמו שכולם מתפצלים ממנו וזה שכתבו משנכנס תחת החזה לאו דווקא אלא כלומר סמוך לזה ואף שקנה הלב הוא במשהו כמ"ש מ"מ כתב רבינו הרמ"א וז"ל מיהו בקנה הלב שהוא שומן שיורד בין ערוגות הריאה ללב רגילין להיות בו נקבים קטנים דקים והיינו רבתייהו ולא מקרי נקבים וכשר עכ"ל דאלו הנקבים הם פיות הסמפונות ולא נקבים נינהו [ב"י] ולכן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

מיהו בקנה הלב שהוא השומן שיורד בין ערוגות הריאה ללב רגילין להיות בו נקבים קטנים קטנים דקים והיינו רבתייהו ולא מיקרו נקבים וכשרה⁴⁰.

ט. איזהו חזה זה הרואה את הקרקע למטה

עד הצואר למעלה עד הכרס חותך שתי

צלעות משתי דפנות אילך ואילך וזהו

חזה הניתן לכהנים

כבר התבאר במסכת זבחים דף נה. ששלמי יחיד⁴¹ שלשה מינין⁴², האחד הוא הבא שלמים בלא לחם כגון שלמי חגיגה ושמחה וזהו הנקרא שלמים, והשני שלמים הבאים עם הלחם וזהו הנקרא תודה, והמין השלישי שלמים שמקריב הנזיר ביום מלאת.

וכיצד מעשה שלשתן, שוחט בכל מקום בעזרה וזורק הדם שתיים שהן ארבע, ומפשיט ומוציא האימורין, ואח"כ מנתח את הבשר ומפריש החזה ושוק הימין ונותן האימורין עם החזה והשוק על ידי הבעלים וכהן מניח ידו תחת

אם במקום אחר יש נקבים טרפה [פמ"ג] ויש עוד טעם אחר משום דהשומן שעל הנקבים שהם חלב מהור סותמין את הנקבים [שם] ולפ"ז גם במקום אחר כשניקב אם יש שם שומן סותמו וצ"ע לדינא. ערוה"ש לד יח
⁴⁰ כתב הש"ך וז"ל וכתב הב"י ואני שמעתי הטעם שאותן הנקבים הם פיות הסמפונית ולא נקבים נינהו ע"כ, ומביאו ד"מ, ואינו דומה שמיעה לראייה שכן ראיתי בעיני והוא פשוט והילכך אם יש נקבים שלא במקום פיות הסמפונית טריפה עכ"ל. האמת דאין הנקבים ניכרים כלל למעלה, אלא רק כשמסיר השומן נמצא כמו ורידין קטנים והם סותמים הנקבים האלו. אך לפעמים כשמסיר השומן מסיר העור עם הורידין ג"כ ואז נראין הנקבים, כי הקנה היורד בין ערוגות הריאה הוא עב ונקלף ממנו כמה עורות, וא"כ הנקבים אלו אין צריכין כלל לסתימת השומן דממילא הם סתומים למעלה, אבל אם יש באמת נקב בקנה זה אשר הוא מעבר לעבר אין שומן זה סותם כלל. יד יהודה י

⁴¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה ה – ו

⁴² משא"כ בצבור דליכא תודה ואיל נזיר. הר המורה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ידי הבעלים⁴³ ומניף הכל לפני ה' במזרח⁴⁴, וכן כל הטעון תנופה במזרח מניפין אותו.

וחזה ושוק⁴⁵ המורם מתודה והמורם מאיל נזיר נאכלין לכהנים זכרים ונקבות שנאמר (במדבר יח פסוק יט) כל תרומת הקדשים אשר ירימו בני ישראל לה' נתתי לך ולבניך ולבנותיך.

אי זהו חזה⁴⁶ כל הרואה את הקרקע למעלה עד הצואר, למטה עד הכרס⁴⁷, וחותר עמה שתי צלעות⁴⁸ אילך ואילך.

י. ניקב קרום של מוח ... עד דאינקיב תתאה

⁴³ עיין סוכה מ"ז ב' וקדושין ל"ו ב' ומנחות ס"א ב' ועיי"ש בתוס' בכל המקומות שהקשו הא יד הבעלים הוי הציצה בין האימורים ובין יד הכהן ושם בקדושין תירצו דגזיה"כ הוא יעו"ש בחד תירוץ ומדברי רבינו משמע ג"כ כך ועיין תו"כ צו פמ"ז פרשה י"א יעו"ש. הר המוריה שם.

⁴⁴ עיין מנחות ס"א א' וברש"י שם שכתב דכ"ש במערב ומרן תמה על רבינו מה שמשמע מדברי דדווקא במזרח יעו"ש וכן תמה הקרבן אהרן בפרשת צו פמ"ז יעו"ש ואולי י"ל כי טעם רבינו כי אין מעבירין על המצות ותיכף יש לקיים המצוה כשבא למקום שיכול לקיים אבל באמת אין הדבר מוכרע דלדעת רבינו יהי' דווקא במזרח ולא במערב וצ"ע ועיין בספרי נשא פיסקא ל"ו שם משמע דדווקא במזרח יעו"ש היטיב וע"ע תו"כ מצורע פ"ב פרשה ג' יעו"ש. הר המוריה שם.

⁴⁵ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק י הלכה ד

⁴⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה י

⁴⁷ כ"ה הלשון בתוספתא פ"ט דחולין היפך גמ' דידין דאיתא למעלה עד הכרס ולמטה עד הצואר. אולם כבר ידעת לעיל בפ"ו ה"ה דבשור אין תולין אותו כדי להפשיטו לכן תפס רבינו לשון התוספתא דמיירי כאן בשור.

⁴⁸ מלשון רבינו משמע כדעת הר"ח שהובא בתוס' שם ד"ה חותר וכו' שהיה חותר שתי צלעות מכל צד יעו"ש ודלא ברש"י ז"ל שדעתו דלא היה חותר רק צלע אחד מכל צד יעו"ש. וכ"ה בתרגום יהונתן ויקרא ז'. הר המוריה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

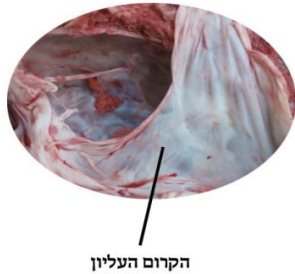
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

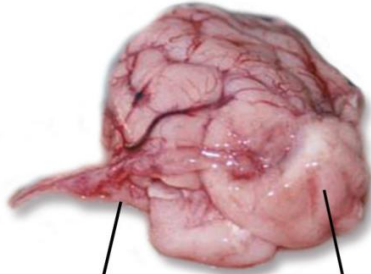
הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר לעיל דף מב. שהמוח יש לו⁴⁹ שני קרומין זה על גב זה, העליון סמוך לעצם הגולגולת מחובר⁵⁰ לגולגולת

הקרום העליון

הקרום התחתון

בשר המוח

מבפנים והוא חזק וקרום זה אינו מקיף כל המוח שאינו אלא למעלה ובצדדין במקום שהולך עצם הגולגולת, ולמטה אין שם קרום זה, וגם במקום החוטם הקרום העליון הוא פתוח ואין שם אלא קרום

התחתון הסמוך למוח, והתחתון הוא שהמוח מונח בתוכו והוא מקיף כל המוח והוא רך ודק מאד ונראה כמוח עצמו.

התחיל למשוך לצאת מן הגולגולת לצד חוט השדרה, נדון כחוט השדרה

מהמוח שבראש נמשך המוח שבהוט השדרה, ושם מתאחדין שני הקרומים ונעשים קרום אחד לחוט השדרה.

ניקב התחתון⁵¹ טריפה דהלכה למשה מסיני

⁴⁹ שו"כ לא א

⁵⁰ שו"ע הרב שם א יד יהודה הקצ' א

⁵¹ בפר"ח הביא שהרבה מהגדולים מכשירים עד שניקבו שניהם, ולשיטה זו כתב האורחות חיים נהלכות טריפות סימן כח אות ג] שאם ניקבו שניהם זה שלא כנגד זה כיון דמינה ניחוי אפשר שדינו כדין הקורקבן וכשרה. ובספר ב"ח [ד"ה וכתב בא"ח] כתב דמסתברא להטריף כי היכי דמטרפינא בריאה אף על גב דמינה ניחא עד כאן, וכתב ולא נהירא שהכא שהקרומים נפרדים זה מזה משמע ודאי דלכולי עלמא אין מגינים זה על זה, וכל שכן לפי מה שיתבאר לקמן בסימן ל"ו [ס"ק א] שאין דברי המחבר נכונים אפילו בריאה וכל שכן הכא, ומיהו לפי פסק המחבר בכאן לא נפקא לן מידי בזה שהרי בניקב התחתון לחודיה טריפה לפי שבו תלוי עיקר החיות וכגירסת הרי"ף [י, א] דפליגי תרי לישני באיזה קרום מהם תלוי החיות, אבל לכולי עלמא אין צריך שינקבו שניהם וכדמשמע מלישנא דמתניתין [מב, א] דקתני ניקב קרום של מוח, וכן דעת הרמב"ם בפירוש המשנה [פרק ג משנה א] וכן נראה גם כן מדבריו בחיבור [פרק ו הלכה ג] ודלא כהטור, ואף על פי ששיטה זו נראית עיקר והיא המוסכמת מרוב המפרשים, מכל מקום הב"ח [ד"ה כתב בהגהת] ומהרש"ל [פרק

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ניקב קרום של מוח טריפה. ואין נקרא קרום של מוח אלא התחתון שהמוח מונח בתוכו ולא העליון המחובר לגולגולת. ולכן אם ניקב העליון לבדו כשירה, ויש מטריפין גם בניקב העליון לבדו, וברמ"א כתב והכי נהוג אם לא במקום הפסד⁵² מרובה⁵³, ויש מהאחרונים שכתבו שיש להטריף אף במקום הפסד מרובה⁵⁴.

וכל זה ניקב⁵⁵ ע"י חולי שרואין שלא שלט בתחתון אבל ע"י קוץ אפי' בבהמה י"ל שטריפה לכו"ע אף בהפ"מ שמא ניקב התחתון.

ג סימן יא] ושאר אחרונים מחמירין טובא בזה לפסוק כדעת בה"ג דאחד מהקרומים שניקב או העליון או התחתון טריפה ואף במקום הפסד מרובה, אבל העיקר כדברי ההג"ה להקל בהפסד מרובה. וכ"כ בתב"ש כאן וז"ל לכן נראה לעניות דעתי המחמיר יחמיר, והמקיל בהפסד מרובה לא הפסיד, כדעת רמ"א ז"ל.⁵² צורך גדול דינו כהפסד מרובה. מנן אברהם סימן רס"א סוף ס"ק ו'. גלי מהרש"א כאן ועיין בפ"ת שהביא תשובת הר הכרמל חלק יו"ד סי' ט"ז שבתשובת נחלת שבעה סימן נ"ה נותן כלל בזה דהפסד יותר משתות בקרן מקרי הפ"מ [הובא גם בבה"ט סי' ל"ה סק"ד בשינוי קצת ע"ש]. והוא ז"ל חולק עליו דא"כ למשל אם הדבר שוה שש זהובים ויהיה הפסד יותר מזהב נתיר מטעם דיש לבעלים הפ"מ ובאם יהיה הדבר שוה ששה מאות זהובים וההפסד יהיה צ"ט זהובים נאסור ונאמר דאין זה אלא הפסד מועט ויהיה מלתא דרבנן כחוכא ומלולא. וסתר גם שאר דברי הנ"ש שם. והעלה דאין לזה דבר קצוב כלל והכל לפי ראות עיני המורה ולפי העת והזמן ולפי האדם שההפסד הוא שלו אם לגביה הוא הפסד מרובה מקרי הפ"מ ע"ש. ועיין (בתשובת מאור הגולה רבי עקיבא איגר סוס"י מ"ג) שמבואר דאם היו הג' בהמות של שלשה בני אדם פשוט דאפילו באו כולם בב"א לפני המורה וצריך לפסוק על כולם דטריפה לא הוי הפ"מ ואין להקל ואפשר דה"ה אפי' בהמה אחת והיא של שותפים ואילו היתה של אחד היה הפ"מ רק השתא שהיא של שותפים אין להקל כיון דלכל אחד לא הוי הפ"מ [ועיין (בתשובת ח"ס הא"ח סי' ס"ה) שהבאתי בפ"ת לא"ח סי' ער"ב ס"א מבואר שם שלא הותר בהפ"מ אלא לבעל הבהמה ולבני ביתו משום הפסדו אבל אחרים למה יקנו ממנו לכתחלה וקרוב ודאי שמחוייב להודיעם ואם לא הודיעם ומכר סתם אפשר הוה מום במקח וחוזר אלא דאם לא נמצא בעיר בשר אחר כשר כ"א מבהמה זו שהותר בהפ"מ הותר לכל. רק לבעלי נפש המחמירים על עצמם כו' עש"ה אולם מתשובת רע"ק הנ"ל מבואר דגם בטבח המוכר לאחרים מתירין בהפ"מ ודוחק לומר דמיירי בלא נמצא בשר אחר דא"כ פשיטא שיש להקל משום צורך הצבור אמנם הא ודאי שצריך להודיע כדברי הח"ס הנ"ל ונכון בכה"ג להזיל מעט לעניים.

⁵³ שאיכא למאן דאמר בגמרא שניקב העליון לבדו טרפה שהתחתון רך ואינו מגין אבל ניקב התחתון לבדו כשירה שהעליון חזק ומגין. ומאחר דלא איפסקא הלכתא בגמרא כתב בבה"ג להטריף בשניהם וזהו דעת היש מטריפים שברמ"א

⁵⁴ ט"ז וש"ך א דספק דאורייתא הוא ובפרט שבה"ג מן האוסרים דהרי בניקב העליון אוסר בעל הלכות גדולות והרבינו שמשון ור"ת [הובאו ברא"ש חולין פרק ג סימן יא], ובתתאה אוסר בעל הלכות גדולות [סימן סא עמוד תרכ] והרי"ף [שם י, א], ו[ב]הרמב"ם [שחיטה ו, ג] ובהרבינו שמשון אין הכרע כל כך כמו שכתב הב"י [ד"ה המוח וד"ה ומ"ש רבינו], וכן כתב הכנסת הגדולה בהנהות הבית יוסף אות י"ב ועל כן אין לזוז מפסק הש"ך. חת"ס שם

⁵⁵ ח"י רע"א שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ג 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

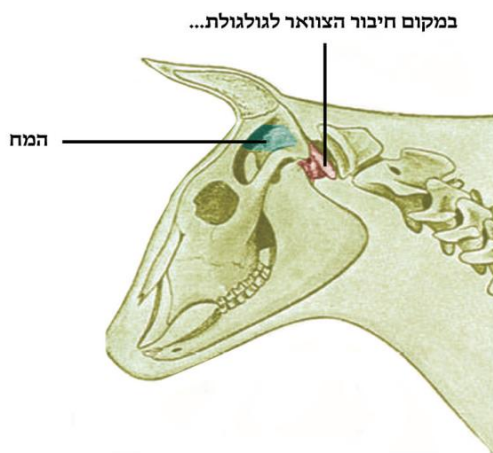

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אם עור העליון⁵⁶ כולו או רובו לקוי, אף על גב שהתחתון אין בו ריעותא כלל, יש להטריף אפילו בהפסד מרובה.

יא. מוח כל מה שבקדירה נדון כמוח התחיל למשוך נדון כחוט השדרה ומהיכן מתחיל לימשך ... כמין שני פולין יש ... מן הפולין ולחויז כלחויז ופולין עצמן ... כלפנים

עצם הגולגולת⁵⁷ שהמוח מונח בתוכו יש בו חלל גדול כמו קדירה בין בבהמה בין בעוף ויש על פיה כלפי הצוואר כמו שני פולין, וכל מה שיש מהמוח בתוך הקדירה עד הפולין ופולין כלומר מוח שכנגד הפולין בכלל נידון כמוח⁵⁸ ונקיבת קרומו במשהו⁵⁹, ומשם ואילך נידון כחוט השדרה. שנקיבת קרומו ברובו⁶⁰.

⁵⁶ תבו"ש שם

⁵⁷ שו"ע ונו"כ לא ד

⁵⁸ לא המוח עצמו דבו אין פוסל נחסר כל שהוא אלא בחסר הרבה דווקא כמבואר לעיל. שפ"ד י

⁵⁹ מוח עצמו לצד העורף הוא עשוי כפולין, ובעוף הוא ניכר היטב, ויש שם נמי שני הקרומים כמו בשאר המוח, ודינם כמו קרום של מוח עצמו שנקיבתו במשהו. דלא כאחד שטעה בזה וסבר דאין שם אלא קרום התחתון לבד, ומחמת זה בא לומר דכל שאין שם אלא קרום התחתון לבד, לכו"ע אסור אם ניקב קרום זה. וזה אינו, דמאן דס"ל דבקרום התחתון לבד כשרה מתיר אף אם ניקב במקום שאין שם קרום העליון, וכן גם אם נפסק רובו. ונפקא מינה דגם בזה אינו ודאי טריפה. יד יהודה שם ה

⁶⁰ ש"ך שם יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

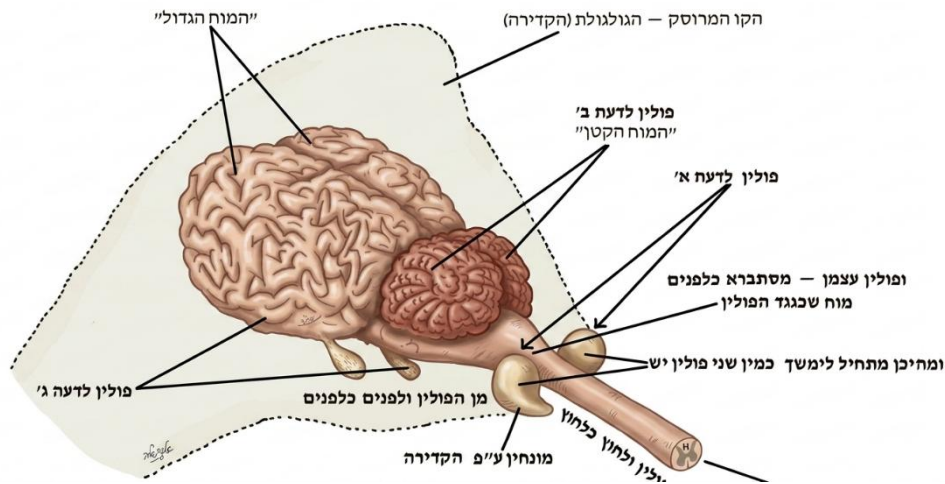
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

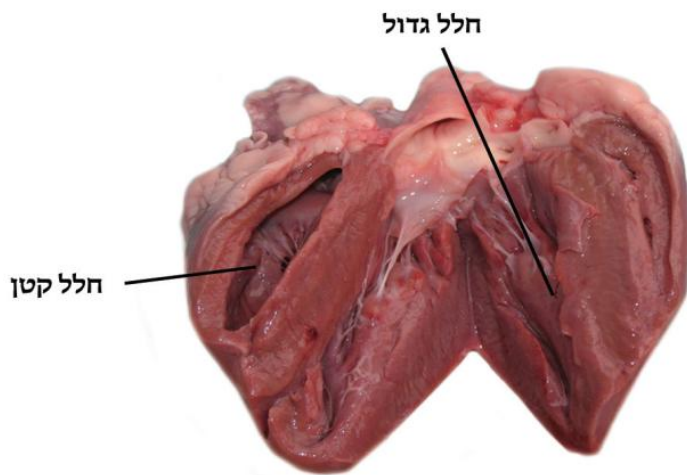
הלכות הדף היומי

מסכת חולין

דף מה:

יב. ניקב הלב לבית חללו ... מה לי חלל גדול מה לי חלל קטן

כבר התבאר לעיל דף מב. שהלב יש לו שני חללים⁶¹, חלל אחד הוא רחב למעלה אך אינו יורד עד עוקצו למטה, והשני אינו רחב למעלה אך יורד הוא עד עוקצו למטה, והחלל הרחב למעלה הולך קצת בהיקף חלל השני, ובהיוו יש נקב מזה לזה.

⁶¹ שו"ע ונו"כ מ ומ"ש שיש לו ג' חללים וכן לשון הטור וכן ברשב"א ועיין יד יהודה הקצ' שמבואר בהרמב"ם [פ"ו שחיטה ה"ה] וברוב הפוסקים דאין לו אלא שני חללים. ויש מקום ליתן לכ"א משניהם שם גדול וקטן, אך כפי הנראה דקראו לאותו שהולך עד למטה חלל גדול.. והברור דאדונינו הרשב"א ז"ל לא היה בקי בזה, רק

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

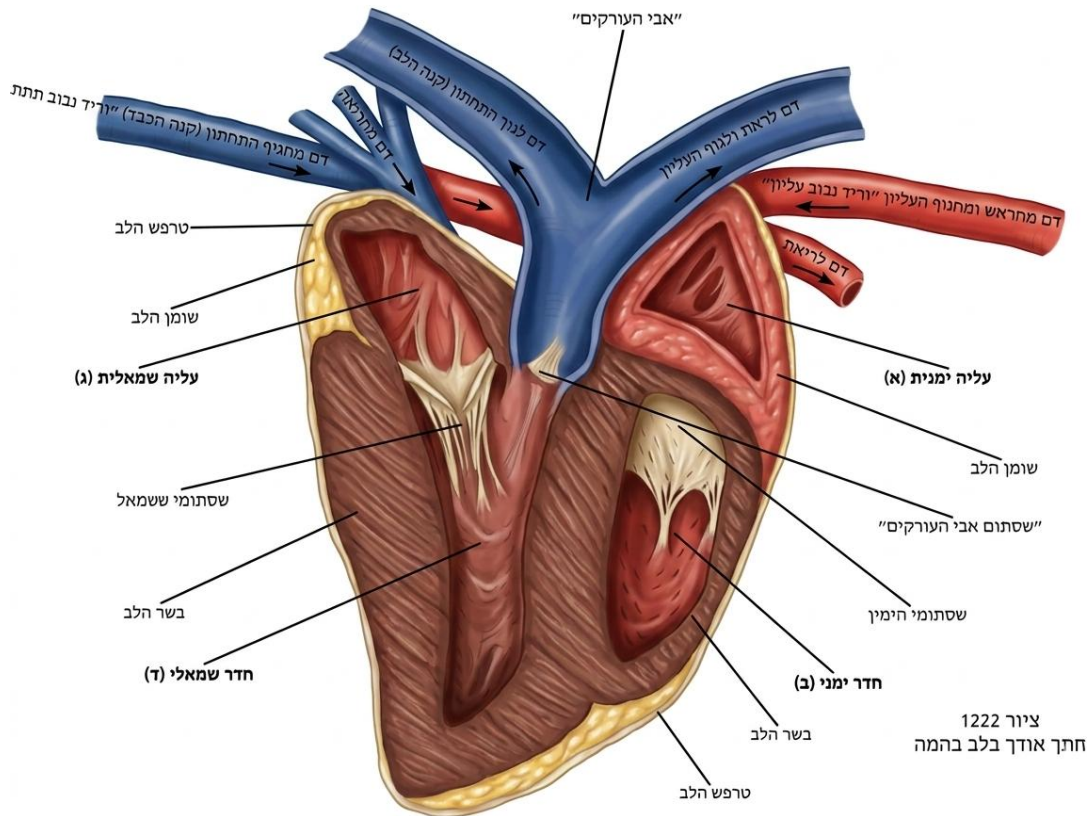
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ניקב עד לאחד מן החללים טריפה, או אם ניקב באזני הלב שכל אחד הולך חללו לתוך אחד מהחללים הנ"ל הוא ודאי טרפה.

כך היה נראה לו משיטת הגמרא כמו גבי סמפוני הריאה דהגדול באמצע, רק כאן שפט דאין סביבו אלא שנים קטנים אחד מימין ואחד משמאל כפי שראה הלב מחוץ, וכן מצינו כיוצא בזה בדבריו, אבל האמת הברור הוא כמו שכתבתי.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

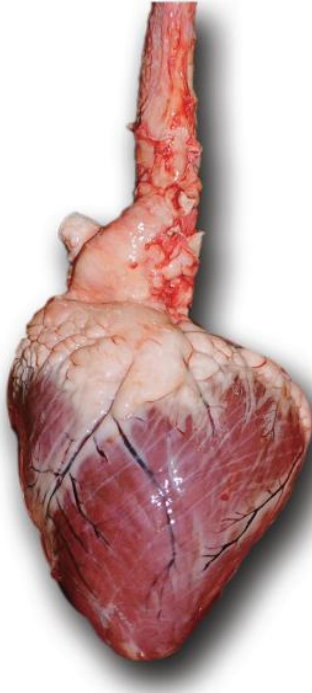
יג. קנה הלב רב אמר במשהו ... תלתא קני הוה חד פריש

לליבא וחד פריש לריאה וחד פריש

לכבדא דריאה כריאה דכבדא

ככבדא דליבא ... אלא שעל גבי

דופני ריאה

כבר התבאר לעיל שהקנה בסופו⁶² משנכנס תחת החזה משנכנס תחת החזה נראה כמתפצל ומשם יפרד והיה לשלשה ראשים, האחד נוטה ללב⁶³ והאחד לכבד⁶⁴ והאחד לריאה ושלשתן נקובתן במשהו אולם הקנה עצמו ממשיך לריאה ושאר הקנים דבוקים אליו⁶⁵. ושלשתן נקובתן במשהו.

קנה הלב⁶⁶ שהוא קנה השומן היורד בין שתי ערוגות הריאה, וכן⁶⁷ המזרק הגדול היוצא ממנו לריאה שניקב לחללו במשהו טריפה

⁶² שו"ע ונו"כ לד י

⁶³ והוא המזרק הגדול שיוצא ממנו לריאה

⁶⁴ היינו המזרק הגדול שבכבד והוא נקרא סמפוניא רבה דכבדא

⁶⁵ וגם כוונת הטור והש"ע י"ל דאין כוונתם שמהקנה הנכנס בתוך הריאה מתפצל ללב ולכבד אלא לפי שהמזרקים שהלב והכבד תלויים בהם המה כדבוקים להקנה לכן נראה כמו שכולם מתפצלים ממנו וזה שכתבו משנכנס תחת החזה לאו דווקא אלא כלומר סמוך לזה ואף שקנה הלב הוא במשהו כמ"ש מ"מ כתב רבינו הרמ"א וז"ל מיהו בקנה הלב שהוא שומן שיורד בין ערוגות הריאה ללב רגילין להיות בו נקבים קטנים דקים והיינו רביתיהו ולא מקרי נקבים וכשר עכ"ל דאלו הנקבים הם פיות הסמפונות ולא נקבים נינהו [ב"י] ולכן אם במקום אחר יש נקבים טרפה [פמ"ג] ויש עוד טעם אחר משום דהשומן שעל הנקבים שהם חלב מהור סותמין את הנקבים [שם] ולפ"ז גם במקום אחר כשניקב אם יש שם שומן סותמו וצ"ע לדינא. ערוה"ש לד יח

⁶⁶ שו"ע ונו"כ מד

⁶⁷ רמב"ם [פ"ו ה"ה] כתב דהוא המזרק הגדול שיוצא ממנו לריאה, אבל שאר הפוסקים כתבו דהוא קנה הלב היורד בין ערוגות הריאה, והמהבר פסק להחמיר בשניהם. יד יהודה שם ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

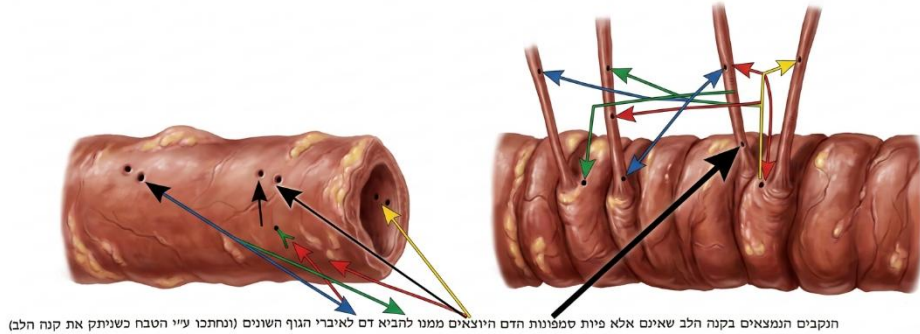
הלכות הדף היומי

מסכת חולין

מיהו בקנה הלב שהוא השומן שיורד בין ערוגות הריאה ללב רגילין להיות בו נקבים קטנים קטנים דקים והיינו רבתייהו ולא מיקרו נקבים וכשרה⁶⁸.

ציור 131ג ב'

ציור 131ג א'

**יד. נשבר השדרה ... חוט השדרה שנפסק ברובו ... אין הלכה
כרבי יעקב ... רוב עורו**

⁶⁸ כתב הש"ך וז"ל וכתב הב"י ואני שמעתי הטעם שאותן הנקבים הם פיות הסמפונות ולא נקבים נינהו ע"כ, ומביאו ד"מ, ואינו דומה שמיעה לראייה שכן ראיתי בעיני והוא פשוט והילכך אם יש נקבים שלא במקום פיות הסמפונות טריפה עכ"ל. האמת דאין הנקבים ניכרים כלל למעלה, אלא רק כשמסיר השומן נמצא כמו ורידין קטנים והם סותמים הנקבים האלו. אך לפעמים כשמסיר השומן מסיר העור עם הורידין ג"כ ואז נראין הנקבים, כי הקנה היורד בין ערוגות הריאה הוא עב ונקלף ממנו כמה עורות, וא"כ הנקבים אלו אין צריכין כלל לסתימת השומן דממילא הם סתומים למעלה, אבל אם יש באמת נקב בקנה זה אשר הוא מעבר לעבר אין שומן זה סותם כלל. יד יהודה י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

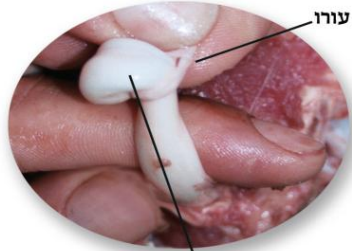

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר לעיל דף מב. שחוט השדרה⁶⁹ יוצא מן המוח ונמשך על פני כל

מוח

חוט הקרום

השדרה עד סוף הזנב, ועור אחד מקיפו ובו תלויה הטריפות, שאם נפסק אותו העור המקיף סביב החוט של מוח ברוב הקיפו⁷⁰ טריפה אף על פי שכל המוח קיים, ואם לא נפסק הרוב של העור אף על פי שנפסק כל המוח שבפנים כשר שפסיקת המוח לא מעלה ולא מוריד.

נסדק העור⁷¹ לארכו, אפי' לא נשתייר אפי' כל שהוא לא למעלה

ולא למטה, כשר⁷², ובוה קל מגרונרת לעיל⁷³, וכן אם נשברה השדרה ורוב בשר עמה אם ידוע שהחוט קיים⁷⁴ ולא נפסק החוט⁷⁵, או שנתמעך המוח שבתוך החוט ונתנדנד, הואיל ועורו קיים הרי זו מותרת.

⁶⁹ שו"ע ונו"כ לב א

⁷⁰ דעת הש"ך שם א ולא מטריפנין בנקבים סמוכים זה לזה בהיקף ובצירוף רובו כמו בגרונרת אלא דוקא בנפסק רובו במקום א'. אך דעת התבו"ש וכן בשו"ע הרב וביד יהודה שאם ניקב נקבים שאין בהם חסרון סביב הקיפו מצטרפים לרוב אפילו לא נקבו במקום אחד אלא זה למעלה וזה למטה

⁷¹ שו"ע ונו"כ שם ב

⁷² ש"ך שם ג

⁷³ דאין למדין בטריפות זו מזו ואין מוסיפין על הטריפות שמנו חכמים בפירוש (תבואות שור רוקח) וצריכה בדיקה (עיין [ב]ה"ג הובא בתורת יקותיאל סי' נ"ח) וזה דבר המצוי לפעמים בתרנגולת ששדרתה עקומה על ידי שבר ולא בתולדה ואף שנקשר שבר אל שבר יחדיו ידובקו לא מהני בלא בדיקה בחוט. שו"ע הרב שם ג

⁷⁵ מעשה היה לפני חכמי ווילנא שהיה חוט השדרה שחור מתחלה ועד סוף ומוח שבפנים היה קיים ולא היה בו שום ריעותא אחרת והתירוהו דלא מצינו שינוי מראה דפסול בחוט השדרה. ול"א האי שחור אדום הוא אלא שלקה עיין בה"י. וכתב הפר"ח בק"א ויפה הורה כיון שאין כאן ליקוי מחמת השינוי ושינוי מראה לחוד אינו פוסל אלא בריאה וכוליא. אכן אם העור לקוי מחמת השינוי מראה ברוב היקף עור החופה את המוח טריפה ע"ש (מהרמ"ט) וכתב בש"ך אפילו לא נשתייר אפילו כל שהוא לא למעלה ולא למטה כשר ובוה קיל מגרונרת ופר"ח חולק גם בוה. באר היטב שם ג והגם שנמצא בו שינוי מראה כגון אדום או שחור, הגם שנעשה ע"י שבירת השדרה, מ"מ אם החוט הוא יפה במשמוש היד כמו כל החוטין בלי שום שינוי כלל אין לאסור. וכן בכל האיברים שנפסלין בנקב או בקריעה אין שום שינוי מראה פוסל זולת אם אנו רואין גם קצת שינוי בהדבר עצמו דאינו חזק כמו שרגיל להיות, או יש לאסור מחמת שאין אנו בקיאים בבשר שהרופא גוררו. יד יהודה שם ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אבל אם נשברה המפרקת ונפסק החוט וגם רוב הבשר שעל המפרקת מאחורי הצואר נפסק הרי זה נבילה מחיים⁷⁶.

טו. נתמרך פסול נתמסמס פסול איזוהי המרכה ואיזוהי המסמסה המרכה כל שנשפך בקיתון מסמסה כל שאינו יכול לעמוד ... אינו יכול לעמוד מפני כבדו ... תיקו

הומרך המוח⁷⁷ ונשפך כמים⁷⁸, או כדונג שנמס⁷⁹, עד שימצא החוט כשמעמידו בידו היה המעט שמעל לידו שוחה ולא היה יכול לעמוד⁸⁰, טריפה, שהולך ומתנונה ועתיד העור לינקוב. וכן אף על פי שלא נתרכך מבפנים, אלא שהוא עב וכבד, ואם מעמידין אותו אינו יכול לעמוד מפני

כבדו, טריפה שדבר זה אינו בא אלא מתוך חולי ועתיד העור לינקוב.

טז. נתמזמז כשר

נחסר קצת⁸¹ מהמוח ונתרוקן, כשר, אך נתרוקן הרבה או נתמסמס עד שהמיעוט שחויץ לידו אינו עומד אלא נופל למטה טריפה כיון דהוה החוט

⁷⁶ שו"ע הרב שם

⁷⁷ שו"ע ונו"כ שם ג

⁷⁸ ואלו היה החוט נקוב היה יוצא. ש"ך ד

⁷⁹ ואלו היה החוט נקוב לא היה יוצא. ש"ך ה מיהו אין נפקא מינה בין נימוח כמים או כדונג אלא דבכל אלו דרך להתמסמס הרבה והחוט שוחה ומשום הכי טריפה. שפ"ד ד

⁸⁰ היינו שנימס כ"כ באורך עד שמקצת זה שחויץ לידו אינו עומד זולת נכפף ונופל למטה או אסור, אבל אם רק מתנדנד הגם שאינו עומד יפה הוא כשר, וכבר נתבאר בסי' ל"א [ארוך ס"ק ה]. על כן הגם שאין אנו בקיאים בבשר שהרופא נוררו, מ"מ כאן אם לא הגיע המיסמוס לשיעור זה שיהא נכפף למטה הכל יכולין לראות זה

וכשר. יד יהודה שם ד

⁸¹ שו"ע ונו"כ שם ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

שוחה⁸², ואם נתרוקן רק ברוחב החוט אבל עומד אלא שאינו עומד יפה רק מתנדנד אז כשרה⁸³, ואם נמצא מים בחוט השדרה בכל ענין טריפה דלא שייך לומר מוח מקיפו⁸⁴.

---

⁸² ש"ך ו

⁸³ יד יהודה ה

⁸⁴ באר היטב מדמש"א דף צ"ב הובא בכנה"ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

